

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра адміністративного менеджменту та ЗЕД

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету аграрного менеджменту
Анатолій ОСТАПЧУК
_____ 2023 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри адміністративного
менеджменту та ЗЕД
Протокол № 17 від 17.05.2023 р.
Завідувач кафедри
Віталій ЛУЦЯК

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Менеджмент»
Віталій ЛУЦЯК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ»

спеціальність 073 «Менеджмент»
освітня програма «Менеджмент»
Факультет аграрного менеджменту
Розробники: доцент кафедри адміністративного менеджменту та ЗЕД,
к.е.н., доцент Наталія ГОЛОМША

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

„Міжнародні організації”

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»	
Спеціальність	073 «Менеджмент»	
Освітня програма	ОПП«Менеджмент»	
Освітній ступінь	бакалавр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2023 - 2024	2023 - 2024
Семестр	II	
Лекційні заняття	24 год.	
Практичні, семінарські заняття	24 год.	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	102 год.	
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	4 год. 8,5 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

В умовах інтегрування України у світову економічну систему питання інституціонального забезпечення цього процесу набувають особливого значення. Ефективність розвитку міжнародних економічних відносин нашої країни залежить від погодження дій не тільки з іншими країнами, а й з їхніми об'єднаннями через систему міжнародних організацій.

Сьогодні Україна - учасник понад 100 міжнародних організацій, а саме: Організації Об'єднаних Націй, Світової Організації торгівлі, групи Світового банку, Міжнародного валютного фонду, Європейського банку реконструкції та розвитку, ініціатор створення неформального об'єднання держав ГУУАМ, один

з ініціаторів створення Організації Чорноморського економічного співробітництва та інших.

За сучасних умов володіння знаннями з питань міжнародних організацій, місця і ролі їх у міжнародному житті набуває особливого значення передусім для осіб, що працюють або планують працювати в складній і динамічній сфері міжнародного економічного співробітництва.

Основною **метою** дисципліни «Міжнародні організації» є здобуття студентами знань щодо історії та конкретних умов виникнення міжнародних організацій; методів, інструментів, структури та видів їхньої діяльності; особливостей та перспектив участі України в міжнародних інститутах, а також набуття навичок практичного використання здобутих теоретичних знань.

Основними **завданнями** дисципліни «Міжнародні організації» є:

- ознайомити студентів з організаційними інститутами багатостороннього регулювання міжнародних відносин, їх структурною, проблемами та перспективами розвитку;

- показати студентам напрями й форми впливу міжнародних організацій на відносини між країнами світу;

- виявити раціональні форми та окреслити послідовність етапів участі України в діяльності міжнародних організацій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: - передумови та історію виникнення міжнародних організацій;

- особливості та природу міжнародних організацій як суб'єктів міжнародних відносин;

- правові аспекти функціонування міжнародних організацій, моделі організаційної структури та принципи прийняття рішень;

- критерії типології сучасних міжнародних організацій, розуміти принципові відмінності міжурядових та неурядових міжнародних організацій;

- основні методологічні підходи до аналізу діяльності сучасних міжнародних організацій;

- функції сучасних міжнародних організацій, розуміти чинники їх еволюції та трансформації.

- основні принципи взаємовідносин міжнародних організацій та держав на сучасному етапі;

- місце і роль універсальних міжнародних організацій в міжнародній економіці;

- особливості впливу міжнародних організацій на процеси глобального регулювання економіки.

вміти: - дати визначення основних термінів курсу («міжнародна організація», «неурядова організація», «компетенції міжнародних організацій» та ін.),

- виявити природу міжнародних організацій як суб'єктів міжнародних економічних відносин;

- обґрунтувати принципи функціонування міжнародних організацій, їх структуру та особливості прийняття рішень;

- з'ясувати місце, функції та значення конкретної міжнародної організації у сучасних міжнародних відносинах, механізми її впливу на регіональні чи глобальні процеси;

- на основі знання методологічних засад аналізувати та теоретично осмислювати діяльність і вплив конкретних міжнародних організацій на сучасному етапі;

- вміти самостійно оцінювати ефективність діяльності міжнародних організацій;

- осмислювати та аналізувати місце України у сучасних міжнародних організаціях, їх вплив на економічні процеси в Україні, зовнішню політику;

Набуття компетентностей:

Компетентності	Зміст
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 13	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК)	
СК 6	Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

Програмні результати навчання

ПРН	Зміст
ПРН 15	Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Організаційно-правові засади функціонування міжнародних організацій та міжнародні економічні організації												
Тема 1. Інституційне середовище міжнародного бізнесу	18	4	2	-	-	12						

Тема 2. Механізм функціонування міжнародних організацій	18	2	4	-	-	12						
Тема 3. Міждержавні економічні організації	19	4	2	-	-	13						
Тема 4. Міжнародні неурядові економічні організації	19	2	4	-	-	13						
Разом за змістовим модулем 1	74	12	12	-	-	50						
Змістовий модуль 2. Види міжнародних організацій та участь України в їх роботі												
Тема 5. ООН та міжнародне економічне співробітництво	19	4	2	-	-	13						
Тема 6. Міжнародні організації та регулювання світової торгівлі	19	2	4	-	-	13						
Тема 7. Міжнародні валютно-кредитні організації	19	4	2	-	-	13						
Тема 8. Участь України в міжнародних організаціях	19	2	4	-	-	13						
Разом за змістовим модулем 2	76	12	12	-	-	52						
Усього годин	150	24	24	-	-	102						

Програма навчальної дисципліни «Міжнародні організації»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ І ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Тема 1. Інституційне середовище міжнародного бізнесу

Регулювання міжнародних економічних відносин, його завдання та механізми. Національний та міжнародний рівень регулювання МЄВ.

Міжнародні організації в системі регулювання міжнародних економічних відносин.

Історія виникнення та етапи розвитку міжнародних організацій.

Сутність поняття «міжнародна організація». Основні підходи до трактування даного поняття.

Види сучасних міжнародних організацій. Міжнародні міждержавні організації. Міжнародні недержавні організації.

Типізація міжнародних організацій за географічним охопленням: глобальні, регіональні, субрегіональні. Види міжнародних організацій за функціональною спрямованістю: універсальні та спеціальні міжнародні організації.

Тема 2. Механізм функціонування міжнародних організацій

Правові норми функціонування міжнародних організацій. Джерела формування нормативної основи діяльності міжнародних організацій: міжнародні угоди (договори), рішення міжнародних організацій та конференцій, міжнародні звичаї, міжнародні кодекси поведінки.

Джерела права міжнародної організації: статuti або угоди про їх створення; домовленості щодо регламенту, правил процедури; окремі акти, які встановлюють статус персоналу; домовленості з урядами країн перебування; угоди з іншими міжнародними організаціями.

Організаційно-функціональна структура міжнародних організацій. Цілі міжнародної організації. Компетенції міжнародної організації. Функції міжнародної організації. Органи міжнародної організації.

Процедура прийняття рішень у міжнародних організаціях. Методи прийняття рішень в міжнародних організаціях: акламація, голосування, консенсус.

Тема 3. Міждержавні економічні організації

Сутність міжнародних міждержавних організацій. Види міждержавних економічних організацій залежно від широти їхньої компетенції: загальноекономічні та галузеві організації, їх орієнтація.

Основні функції міждержавних організацій: регульовальна, оперативна, контрольна, інформаційна, консультативна.

Організаційна структура міжнародних міждержавних організацій. Вищі органи, виконавчі органи, адміністративні органи (секретаріати), їх функції.

Тема 4. Міжнародні неурядові економічні організації

Сутність міжнародних неурядових організацій, їх місце в регулюванні міжнародних економічних відносин.

Види міжнародних неурядових організацій: загальноекономічні, галузеві, кооперативні, громадські.

Організаційні структури та форми діяльності неурядових економічних організацій. Система керівних органів міжнародних неурядових організацій: вищі, виконавчі, адміністративні.

Форми діяльності міжнародних неурядових організацій: прийняття постанов; організація заходів (конгресів, конференцій, семінарів, симпозіумів, засідань для обговорення актуальних проблем); проведення дослідної роботи; участь у заходах, що їх організують міжурядові організації; видання інформаційних матеріалів; організація навчання та курсів підвищення кваліфікації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ВИДИ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА УЧАСТЬ УКРАЇНИ В ЇХ РОБОТІ

Тема 5. ООН та міжнародне економічне співробітництво

Історія створення Організації Об'єднаних націй. Цілі та принципи діяльності ООН.

Структура ООН. Головні органи ООН. Генеральна асамблея ООН. Рада Безпеки ООН. Економічна і Соціальна Рада (ЕКОСОП), її функції та повноваження. Рада з опіки ООН. Міжнародний суд. Секретаріат як адміністративний орган ООН.

Генеральна Асамблея ООН, її структура та діяльність. Підрозділи Генеральної Асамблеї ООН з економічних питань: Комітет з економічних і фінансових питань; Комісія ООН з права міжнародної торгівлі (UNCITRAL); Комісія з міжнародного права; Комітет з інвестицій.

Регіональні комісії, що діють під егідою ООН: ЄЕК - Європейська економічна комісія, ЕСКАТО - Економічна і соціальна комісія для Азії і Тихого океану, ЕКЛАК - Економічна комісія для Латинської Америки і країн Карибського басейну, ЕКА - економічна комісія для Африки, ЕСКЗА — Економічна і соціальна комісія для Західної Азії.

Тема 6. Міжнародні організації та регулювання світової торгівлі

Система міжнародних організацій з регулювання світової торгівлі. Глобально-універсальні міжнародні організації з регулювання світової торгівлі: три органи ООН - Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД), Комісія ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ), Міжнародний торговельний центр; міжурядові організації - Всесвітня митна організація (ВМО), Бюро міжнародних виставок (БМВ); неурядові організації - Міжнародна торговельна палата (МТП), Спілка міжнародних ярмарків (СМЯ).

Регіональні організації торговельного спрямування: Північноамериканська зона вільної торгівлі (НАФТА), Центральноамериканський спільний ринок (ЦАСР), Латиноамериканську асоціацію інтеграції (ЛАІ), Південний спільний ринок (МЕРКОСУР), Митний та економічний союз Центральної Африки (МЕСЦА), Спільний ринок Східної і Південної Африки (СРСПА).

Галузеві організації: Організація країн - експортерів нафти (ОПЕК), Міжнародна рада з олова, Асоціація країн - експортерів залізної руди, Міжурядова рада країн - експортерів міді, Світова енергетична конференція. Світова Організація Торгівлі (СОТ), її структура та компетенції.

Тема 7. Міжнародні валютно-кредитні організації

Система міжнародних валютно-кредитних організацій.

Міжнародний Валютний Фонд (МВФ), його цілі та функції, організаційна структура. Умови вступу до МВФ. Напрями діяльності МВФ. Умови надання кредитів МВФ.

Група Всесвітнього банку: Міжнародний банк реконструкції та розвитку – МБРР, Міжнародна асоціацію розвитку – МАР, Міжнародна фінансова

корпорацію - МФК, Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій – БАГІ, Міжнародний центр урегулювання інвестиційних спорів – МЦУІС, напрямки їх діяльності.

Тема 8. Участь України в міжнародних організаціях

Співробітництво України з Організацією Об'єднаних Націй (ООН).

Відносини України з міжнародними організаціями з регулювання світової торгівлі.

Участь України в міжнародних валютно-кредитних організаціях. Співпраця України з міжнародним Валютним Фондом (МВФ). Співпраця України з Світовим Банком, Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР).

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Інституційне середовище міжнародного бізнесу	2
2	Механізм функціонування міжнародних організацій	4
3	Міждержавні економічні організації	2
4	Міжнародні неурядові економічні організації	4
5	ООН та міжнародне економічне співробітництво	2
6	Міжнародні організації та регулювання світової торгівлі	4
7	Міжнародні валютно-кредитні організації	2
8	Участь України в міжнародних організаціях	3
	Всього	24

5. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ОС Бакалавр Спеціальність 073 «Менеджмент»	Кафедра адміністративного менеджменту та ЗЕД	<i>ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1</i> з дисципліни «Міжнародні організації»	<i>Затверджую</i> <i>Зав. кафедри</i>
	2023-2024 навч. рік		<i>(підпис)</i> Луцьк В.В.

Екзаменаційні запитання

1. Джерела формування нормативної основи діяльності міжнародних організацій.
2. Охарактеризуйте організаційну структуру ОПЕК.

Тестові завдання різних типів

1. Залежно від широти компетенції, виділяють такі види міждержавних економічних організацій:

- А) загальноекономічні, кооперативні, галузеві, громадські;
- Б) глобальні та регіональні;
- В) загальноекономічні та галузеві;
- Г) загальні та спеціальні

2. Тимчасові міжнародні органи, діяльність яких не регулюється міжнародно-правовими нормами через відсутність міжнародної правосуб'єктності – це:

- А) міжнародні комісії;
- Б) міжнародні конференції;
- В) міжнародні комітети;
- Г) міжнародні організації

3. Організації, які охоплюють широке коло відносин (економічних, політичних, культурних тощо) між її членами, називаються:

- А) глобальні;
- Б) спеціальні;
- В) регіональні;
- Г) універсальні

4. Голосування з фіксацією позиції голосуючої сторони називається_____.

5. До якої групи міжнародних організацій входять: ЮНСІТРАЛ, ЮНКТАД, Міжнародний торговельний центр?

- А) галузевих;
- Б) загальних;
- В) регіональних;
- Г) глобально-універсальних

6. Встановіть відповідність:

1. Адміністративні органи	А. відповідають за найважливіші сфери діяльності організації, приймають рішення з найважливіших питань
2. Вищі органи	Б. розв'язують суперечки між членами організації та слідкують за дотриманням норм і принципів поведінки, що записані в статуті.
3. Виконавчі органи	В. займаються виконанням поточних функцій міжнародної організації
4. Контролюючі органи	Г. впроваджують у життя рішення і постанови, що приймаються вищим та деякими іншими органами

7. Багатостороння кредитна організація, яка складається з тісно пов'язаних між собою установ, що входять у систему ООН, загальною метою яких є надання фінансової

допомоги країнам, що розвиваються, і країнам з перехідною економікою за рахунок розвинутих країн – це _____.

8. Скільки разів Україна обиралася членом Економічної і Соціальної Ради за час свого членства в ООН?

- А) 3 рази;
- Б) 1 раз;
- В) 6 разів;
- Г) жодного разу

9. Міжнародна валютно-кредитна організація, метою якої є сприяння розвитку міжнародної торгівлі і валютного співробітництва встановленням норм регулювання валютних курсів і контролю за їх додержанням, вдосконалення багатосторонньої системи платежів, надання державам-членам коштів у іноземній валюті для вирівнювання платіжних балансів – це _____.

10. Основними вимогами до країни, що бажає вступити до МБРР, є:

1) _____; 2) _____; 3) _____

_____ (Голомша Н.Є.)

6. Методи навчання

Лекція – основна форма проведення аудиторних занять у вищому навчальному закладі, вона покликана формувати у студентів основи знань з відповідної наукової галузі, а також визначити напрямок, основний зміст і характер усіх інших видів навчальних занять та самостійної роботи студентів з дисципліни «Міжнародні організації», а також зв'язок з іншими дисциплінами. Основне завдання лекційного заняття – викладання конкретних тем відповідно до програми навчальної дисципліни в логічній послідовності та взаємозв'язку.

Практичні заняття забезпечують закріплення та систематизацію теоретичних знань студентів та набуття ними необхідних навичок з питань особливостей національної економіки та інституціональних чинників та їх вплив на специфіку економічного розвитку.

Самостійна та індивідуальна робота є основним засобом засвоєння матеріалу у вільний від аудиторних занять час на основі вивчення законодавчих актів, навчальної літератури, додаткових джерел, поточної інформації. Окрім того індивідуальні завдання передбачають виконання студентами завдань науково – дослідного, творчого характеру. Ці завдання спрямовані на підвищення рівня підготовки і розвиток індивідуальних творчих здібностей обдарованих студентів.

7. Форми контролю

Форма контролю - **екзамен.**

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 01.05.2023 р. Протокол № 404)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Методичне забезпечення

1. Голомша О.Я. Міжнародні організації: опорний конспект лекцій. Навчально – методичне видання. К. НУБіП України. 2020. 101 с.

10. Рекомендовані джерела інформації Основні

1. Міжнародні організації. Кредитно-модульний курс.: 3-тє вид. перероб. та доп. Навч. посіб. / За ред. Козака Ю. Г., Ковалевського В. В., Логвінової Н. С. К. Центр учбової літератури. 2011. 344 с.

2. Міжнародні організації. Навчальний посібник. За ред. В.М.Матвієнко. К. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. 2005.

3. Міжнародні організації: навч. посіб. / Під ред. О. С. Кучика. К. Знання. 2005. 497 с.

4. Мокій А. І., Яхно Т.П., Бабець І.Г. Міжнародні організації. Навч. посібник. К. Центр учбової літератури. 2011. 280 с.

5. Спеціалізовані установи системи ООН. За ред. В.С.Бруза. К. Либідь. 1995.

6. Циганкова Т.М., Гордєєва Т.Ф. Міжнародні організації. Навчальний посібник. К. Видавництво КНЕУ. 2001.

Додаткові

1. Бруз В.С. Роль ООН у врегулюванні міжнародних конфліктів і в боротьбі проти тероризму. Київ. ВПК “Експрес-Поліграф”. 2010.
2. Воронюк Є.В., Ярмош О.В., Айорінде М.Б. Вплив міжнародних організацій на економічну політику країн світу. Ефективна економіка. 2020. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2020/83.pdf
3. Кравченко С.О., Кравченко В.В. Міжнародні організації як суб’єкти глобального управління. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління. 2017. Том 28 (67). № 1. С.6-10.
4. Копійка В.В. Партнерство ООН та регіональних організацій у безпековій сфері: нові можливості, нові виклики. Актуальні проблеми міжнародних відносин: зб. наук. пр. Випуск 99 (частина І). К. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Інститут міжнародних відносин. 2011.
5. Кучик О. Еволюція поняття міжнародні організації: теоретико-методологічний аспект. Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. 2012. Випуск 30. С. 24-32.